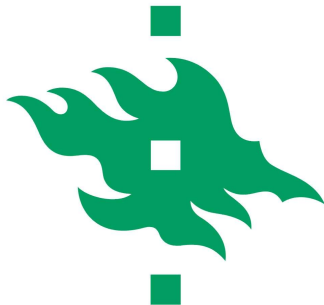




ASiantuntijalausunto
Professori Päivi Rajala-Schultz
Helsingin yliopisto
Eläinlääketieteellinen tiedekunta
9.9.2022

Sivistysvaliokunnan kuuleminen 9.9.2022

HE 96/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain ja yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta

Eläinlääketieteen peruskoulutuksen suorittaneilla on laajat valmiudet toimia erilaisissa tehtävissä paitsi eläinten, myös ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja ylläpitämiseksi. Eläinlääketiede kehittyy nopeasti, mikä edellyttää perustutkinnon suorittamisen jälkeen jatkuvaa oppimista, ammattitaidon ylläpitämistä ja tiedon päivittämistä. Ammattitaidon ja osaamisen syventäminen ja asiantuntijuuden kehittäminen kapeammalla alalla on myös tärkeää, jotta ammattikunta pystyy tehokkaasti vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin. Erikoistumiskoulutus tarjoaa strukturoidun mahdollisuuden tähän.

Valtakunnallisten erikoistumiskoulutusta koskevien linjausten mukaisesti esityksessä ehdotetaan tutkintokoulutuksesta luopumista myös eläinlääketieteen alalla; erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksessa on tutkintostatuksesta jo luovuttu. Koulutuksen suorittamisen jälkeen eläinlääkärit saisivat edelleen todistuksen suorittamastaan koulutuksesta ja oikeuden käyttää erikoiseläinlääkärimikettä. Tämän nimikkeen käyttöoikeus säilyisi myös niillä eläinlääkäreillä, jotka ovat suorittaneet tutkinnon ennen nyt esittelyssä olevien lakien voimaantuloa. Tutkintokoulutuksesta luopuminen mahdollistaisi koulutuksen maksullisuuden. Tällä hetkellä maksujen periminen opiskelijoilta ei ole ajankohtaista, mutta mahdollista maksullisuutta on tarpeen arvioida uudelleen uusimuotoisen koulutuksen vakiinnuttua.

Esityksen mukaan koulutuksen ohjausvastuu siirtyisi opetus- ja kulttuuriministeriöltä maa- ja metsätalousministeriölle, jonka hallinnonalaan eläinlääkintähuolto, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja elintarvikevalvonta kuuluvat. Muutos on siten perusteltu.

Syksyllä 2020 Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa aloitettiin hanke eläinlääkäreiden erikoistumiskoulutuksen uudistamiseksi. Hankkeen alussa selvitettiin tulevaisuuden koulutustarpeita sidosryhmiä ja työelämää kuunnellen. Tämän pohjalta uudeksi erikoistumisalaksi nousi yleiseläinlääketiede, ja nykyisistä aloista elintarviketuotannon hygienian koulutusohjelma sulautuisi ympäristöterveydenhuollon koulutusohjelmaan. Muina erikoistumisaloina pysyisivät edelleen pieneläinsairaudet, hevossairaudet, tuotantoeläinten terveyden- ja sairaanhoito sekä tarttuvat eläintaudit. Uusi yleiseläinlääketieteen koulutusala antaisi mahdollisuuden tuottaa eläinlajirajat ylittävää osaamista esim. eläinsuojeluvalvonnassa.

Suunnittelussa on ollut keskeistä, että erikoistumisalat ovat riittävän laajoja ja niille on kysyntää työelämässä. Jokaisen erikoistumisalan suunnittelussa on mukana ns. substanssiryhmä, jossa on laaja edustus työelämästä.

Erikoiseläinlääkärikoulutuksen tavoitteena on antaa eläinlääkärille valmiudet oman alansa kehittämiseen ja asiantuntijana toimimiseen alansa erityistehtävissä ja tuottaa osaamista sellaisilla aloilla, joilla ei ole markkinaehtoisena toteutettua koulutustarjontaa. Erikoiseläinlääkärikoulutuksen aikana jo ammatissa toimineella eläinlääkärillä on mahdollisuus syventää osaamistaan ja kehittää asiantuntijuuttaan itseään kiinnostavalla erityisalalla ja perehtyä alansa tieteelliseen tietoon. Käsillä olevien lakimuutosten pohjalta koulutukseen pääsyn edellytyksenä on, että laillistumisensa jälkeen eläinlääkäri on toiminut vähintään vuoden erikoisalaan soveltuvissa tehtävissä; tällä hetkellä tämä vuoden työskentely sisältyy erikoistumiskoulutukseen. Muista valintaperusteista ja opiskelijoiden koulutukseen ottamisesta vastaa yliopisto.

Uuden koulutuksen tavoitteellinen suoritus aika täysipäiväisenä opiskeluna olisi 3 vuotta. Koulutuksen uudistuksessa korostetaan koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja käytännön työssä oppimista. Uudistuksen yhtenä tavoitteena on suunnitella kaikki erikoistumisalat kattava ohjausmalli, jonka avulla tuetaan opintojen edistymistä, työssäjaksamista ja asiantuntijuuden kehittymistä työpaikalla. Uudistus pyrkii lisäämään joustavuutta koulutuksen järjestämisessä, helpottamaan koulutuksen sisällöllistä kehittämistä yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti ja tiivistämään koulutuksen yhteyttä työelämään ja viranomais tehtäviin. Eri alojen välistä synergiaa lisätään järjestämällä kaikille aloille yhteisiä koulutuskokonaisuuksia. Tavoitteena on tukea koulutuksen loppuunsaattamista tavoiteajassa ja lisätä erikoiseläinlääkäreiden osuutta ammattikunnassa.

Ehdotettujen lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2023. Eläinlääkäreillä, jotka suorittavat tutkintokoulutusta lakien voimaantullessa, on mahdollisuus siirtymäkauden aikana suorittaa tutkintokoulutuksensa loppuun tai siirtyä suorittamaan uusimuotoista koulutusta. Siirtymäkausi nykymuotoisessa koulutuksessa oleville jatkuu 31.7.2027 saakka. Yliopisto päättää siirtymäkauden säännöistä.

Helsingin yliopisto, eläinlääketieteellinen tiedekunta ja UNIFI ry näkevät esitetyt lakimuutokset hyvin perusteltuina ja kannattavat esitystä.